

holdsfortegnelse er brugt som illustration på bindet, hvilket er en udmærket idé), en kort oversigt over vejviserens historie, brug, opstilling og forkortelser.

Oplysningerne til vejviseren er indsamlet fra 1983. Som følge deraf kan enkelte oplysninger være forældede, men det ligger jo i værkets karakter og forhindrer ikke, at det er en særdeles nyttig lille bog at have stående på sin reol.

Tove Elklit

Ole Høiris: *Antropologien i Danmark. Museal etnografi og etnologi 1860-1960*. (Nationalmuseet, 1986). 389 s., 150,- kr.

Da antropologien begyndte som videnskab ude i den store verden, havde den – om ikke andet – den konkrete nytte, at den kunne tjene til at skaffe et bedre kendskab til kolonibefolkningerne og dermed sikre et bedre herredømme over kolonierne. Det er givetvis baggrunden for, at der navnlig i Storbritannien og Frankrig udviklede sig en sociologisk inspireret socialantropologi. Danmark derimod havde kun De vestindiske Øer og Grønland tilbage, og de tillagdes ikke nogen større betydning i anden halvdel af forrige århundrede, hvad meget vel kan siges at være baggrunden for, at interessen herhjemme samlede sig om at indsamle genstande. Udstillet på Nationalmuseet kunne disse give et billede af de primitive folks levevis, anskuet som »ædle« eller »barbariske vilde«, og ved ekspeditioner –

navnlig til Grønland – blev samlingerne stærkt forøget.

Først i 1945 blev der oprettet en lærestol i emnet ved Københavns Universitet, og navnlig i de senere år har der været en stærk vækst i faget, som tilmed har ændret karakter under indflydelse af den teoretiske og ofte samfundskritiske tilgangsvinkel, som i mellemtiden havde udviklet sig i udlandet.

Ole Høiris, som er en eksponent herfor, vil i denne bog belyse sin videnskabs spæde vækst og forgængere i Danmark. Ledsaget af mange fotografier beskrives de enkelte personers virke, arbejder, ekspeditioner og syn på faget. Og af det afsluttende kapitel ser man, at navnlig det sidste har hans interesse. Han påpeger med rette, at den bevidste eller ubevidste holdning hos de fleste var at vise, hvor herligt vidt vi, den europæiske civilisation, har bragt det i forhold til disse primitive, underforstået for os overståede, stadier. At indsamle og systematisere materialet blev opfattet som det, der gjorde faget til en objektiv videnskab, og ingen var sig bevidst, at de dermed forbundne tolkninger var et udtryk for småborgerskabets ideologi og derfor stod i »klassekampens« tjeneste.

Dette må betegnes som et forståeligt opgør med en tidligere tradition; men uden en venlig forståelse for forgængernes samtidsbundethed og med ringe skelen til andre fags debat om synet på fortiden får bogen for let karakter af at vise, hvor »herligt vidt« netop antropologien nu har bragt det!

Erik Christiansen